

Rolnummer 6488
Arrest nr. 93/2018 van 19 juli 2018

ARREST

In zake : de prejudiciële vragen over de artikelen 4/1, 5 en 8, § 1, van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers, gesteld door de Raad van State.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters J. Spreutels en A. Alen, en de rechters T. Merckx-Van Goey, P. Nihoul, F. Daoût, T. Giet en J. Moerman, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter J. Spreutels,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vragen en rechtspleging*

Bij arrest nr. 235.525 van 19 juli 2016 in zake de bvba « Thalass Alif » en Mohamed Saouti tegen het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 28 juli 2016, heeft de Raad van State de volgende prejudiciële vragen gesteld :

1. « Schendt artikel 8, § 1, van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers, in die zin geïnterpreteerd dat het de Koning ertoe machtigt maatregelen te nemen die de toekenning, de geldigheid, de verlenging of de vernieuwing van de arbeidsvergunningen en de arbeidskaarten beperken, de artikelen 10, 11 en 191 van de Grondwet, of de ene of de andere van die bepalingen, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 23, 105 en 108 van de Grondwet, in zoverre artikel 191 van de Grondwet aan de wetgever de bevoegdheid voorbehoudt om te voorzien in de verschillen in behandeling die de vreemdelingen benadelen met betrekking tot de bescherming verleend aan personen en aan goederen ? »;

2. « Schenden de artikelen 4/1 en 5 van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers de artikelen 22, 23 en 191 van de Grondwet, of de ene of de andere van die bepalingen, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden en artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij dat Verdrag, door te bepalen dat de vreemdeling bewijs moet leveren van een arbeidskaart die voortvloeit uit een arbeidsvergunning verleend aan de mogelijke werkgever van die vreemdeling, in het bijzonder wanneer die vroeger tot verblijf is gemachtigd, zij het tijdelijk ? »;

3. « In geval van ontkennend antwoord op de tweede vraag, schenden de artikelen 4/1 en 5 van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers de artikelen 22, 23 en 191 van de Grondwet, of de ene of de andere van die bepalingen, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden en artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij dat Verdrag, door te bepalen dat de vreemdeling bewijs moet leveren van een arbeidskaart die voortvloeit uit een arbeidsvergunning verleend aan diens mogelijke werkgever, in het bijzonder wanneer die vreemdeling vroeger tot verblijf is gemachtigd, zij het tijdelijk voor een jaar en met inachtneming van een aantal voorwaarden in verband met de tijdelijke arbeidsvergunning en de tijdelijke arbeidskaart die oorspronkelijk werden toegekend en die precies dat recht op tijdelijk verblijf hebben geopend ? ».

Memories en memories van antwoord zijn ingediend door :

- de bvba « Thalass Alif » en Mohamed Saouti, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. R. Fonteyn, advocaat bij de balie te Brussel;

- het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. F. Tulkens, advocaat bij de balie te Brussel;

- de Ministerraad, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. V. Pertry, advocaat bij de balie te Brussel;

- de Vlaamse Regering, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. B. Martel, advocaat bij de balie te Brussel.

Bij beschikking van 25 april 2018 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers F. Daoût en T. Merckx-Van Goey te hebben gehoord, beslist dat de zaak in staat van wijzen is, dat geen terechtzitting zal worden gehouden, tenzij een partij binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek heeft ingediend om te worden gehoord, en dat, behoudens zulk een verzoek, de debatten zullen worden gesloten op 16 mei 2018 en de zaak in beraad zal worden genomen.

Aangezien geen enkel verzoek tot terechtzitting werd ingediend, is de zaak op 16 mei 2018 in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil*

Bij de Raad van State is door de bvba « Thalass Alif » en door Mohamed Saouti een verzoekschrift ingediend tot nietigverklaring van een beslissing van 29 augustus 2013 waarbij de minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering belast met Tewerkstelling het door de eerste verzoekende partij ingestelde beroep tegen een beslissing tot weigering van een arbeidsvergunning niet gegrond verklaart en beslist de door de eerste verzoekende partij aangevraagde vernieuwing van de arbeidsvergunning en de door de tweede verzoekende partij aangevraagde vernieuwing van de arbeidskaart niet toe te kennen. De aangevochten beslissingen zijn in hoofdzaak gemotiveerd door de omstandigheid dat uit de loonfiches met betrekking tot de eerste periode van tewerkstelling blijkt dat niet alleen het in de arbeidsovereenkomst aangekondigde maandelijks brutoloon tijdens bepaalde maanden van de beschouwde periode niet is bereikt maar dat bovendien het gewaarborgde maandelijks gemiddelde minimuminkomen tijdens de tewerkstelling evenmin is bereikt.

Voor de Raad van State leiden de verzoekende partijen een tweede middel af uit de schending, door de bestreden akte, van de artikelen 10, 11, 23, 105, 108 en 191 van de Grondwet. Zij wijzen erop dat de aangevochten akte gegrond is op het koninklijk besluit van 9 juni 1999 dat genomen is ter uitvoering van artikel 8 van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers en verzoeken in ondergeschikte orde over die bepaling aan het Hof een vraag te stellen. Overwegende, zowel ten aanzien van de arresten nrs. 40/2001 en 62/2014 van het Hof als ten aanzien van de context waarin de verzoekende partijen het verzoek situeren, dat men zich niet bevindt in een van de gevallen bepaald bij artikel 26, § 2, tweede lid, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, willicht de Raad van State dat verzoek in en stelt hij aan het Hof de eerste voormelde vraag.

De verzoekende partijen leiden een derde middel af uit de schending, door de aangevochten akte, van artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, van artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij dat Verdrag, van de artikelen 10, 11, 22, 23 en 191 van de Grondwet en van artikel 7 van het decreet d'Allarde, in zoverre bij die bepalingen het recht op arbeid en, krachtens het recht op eerbiediging van het privéleven, het recht om in zijn onderhoud te voorzien door vrijelijk gekozen werkzaamheden, worden verankerd. In dat kader verzoeken zij de Raad van State aan het Hof een vraag te stellen over de grondwettigheid van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers. De Raad van State is van oordeel dat dat verzoek dient te worden ingewilligd, waarbij hij de vragen herformuleert om ten volle rekening te houden met de omstandigheden van het thans voorliggende geval, en stelt bijgevolg de tweede en derde voormelde vraag.

III. *In rechte*

- A -

Ten aanzien van de eerste prejudiciële vraag

A.1.1. De verzoekende partijen voor de Raad van State herinneren eraan dat bij het arrest nr. 62/2014 het Hof heeft geoordeeld dat met de bij artikel 8 van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers aan de Koning verleende machtiging de bij de artikelen 23 en 191 van de Grondwet bepaalde grenzen in acht worden genomen. Zij wijzen erop dat de prejudiciële vraag niet bedoeld is om de lering van dat arrest opnieuw ter discussie te stellen maar wel de draagwijdte ervan te verfijnen, enerzijds, over de kwestie van de overeenstemming van de delegatie aan de Koning met de artikelen 105 en 108 van de Grondwet en, anderzijds, over de kwestie van de bij die delegatie ingevoerde gelijke behandeling van twee onderscheiden categorieën van vreemdelingen, naargelang de maatregel die krachtens die delegatie is aangenomen, gunstig of, omgekeerd, ongunstig is voor de arbeid van vreemdelingen.

A.1.2. De verzoekende partijen voor de Raad van State leiden uit het arrest nr. 40/2001 van het Hof af dat het beroep op een kaderwet inzake werkgelegenheid voor vreemdelingen wordt verantwoord door de noodzaak om het de uitvoerende macht mogelijk te maken snel te reageren op onvoorziene situaties en op de evolutie van de arbeidsmarkt in een aantal sectoren. Zij herinneren eraan dat er vanaf het onderzoek van het wetsontwerp dat de wet van 30 april 1999 ging worden, discussie ontstond over de kwestie van de omvang van de bevoegdheden die in die aangelegenheid aan de Koning zijn toegekend. Zij wijzen erop dat uit de chronologie van de parlementaire voorbereiding met betrekking tot die wet blijkt dat de Koning, met schending van artikel 108 van de Grondwet, de essentiële elementen van het uitvoeringsbesluit had vastgelegd zelfs vóór de machtigingswet was besproken. Zij voegen eraan toe dat zulks verklaart dat het uitvoeringsbesluit het kader van de in het geding zijnde delegatie overschrijdt. Zij zijn dienaangaande van mening dat de verantwoording van de machtiging het niet mogelijk maakt de arbeidsmarkt te sluiten voor bepaalde categorieën van vreemdelingen of de hun opgelegde voorwaarden voor toegang tot arbeid te verzwaren, noch een categorie van vreemdelingen de vrije uitoefening van een fundamenteel recht te ontzeggen zonder het optreden van een verkozen beraadslagende vergadering, met schending van de artikelen 23 en 191 van de Grondwet. Zij besluiten daaruit dat in zoverre daarbij twee categorieën van onderscheiden situaties op identieke wijze worden behandeld, naargelang die situaties rechten doen ontstaan of versterken dan wel ze intrekken of ze beperken, de bestreden machtiging de in de prejudiciële vraag aangehaalde bepalingen schendt. Zij gaan immers ervan uit dat terwijl een recht op arbeid kan worden verleend door een beslissing van de uitvoerende macht, de uitoefening van de door de artikelen 23 en 191 van de Grondwet beschermde grondrechten door een koninklijk besluit daarentegen niet kan worden geweigerd of beperkt.

A.2. De Brusselse Hoofdstedelijke Regering is van mening dat de vraag geen ander antwoord behoeft dan het antwoord dat reeds is gegeven in de arresten nrs. 40/2001 en 62/2014. Zij gaat ervan uit dat aangezien artikel 23 van de Grondwet niet verbiedt om delegaties te verlenen aan een uitvoerend orgaan, artikel 191 van de Grondwet geen andere interpretatie kan krijgen, op voorwaarde dat die delegaties betrekking hebben op de uitvoering van maatregelen waarvan het doel door de bevoegde wetgever is bepaald. Zij is van mening dat zulks te dezen wel degelijk het geval is.

A.3. De Ministerraad en de Vlaamse Regering zijn ten eerste van mening dat het Hof in zijn arrest nr. 62/2014 duidelijk heeft geoordeeld dat artikel 8, § 1, van de wet van 30 april 1999 noch het wettigheidsbeginsel, noch het gelijkheidsbeginsel schendt, aangezien de afwezigheid van een schending van het wettigheidsbeginsel de afwezigheid van een schending van het gelijkheidsbeginsel impliceert, voor wat betreft het verschil in behandeling dat voortvloeit uit de wijze waarop de wetgever al dan niet is opgetreden. Zij voegen eraan toe dat aangezien het Hof heeft geoordeeld dat de machtiging aan de Koning op grond van artikel 8, § 1, van de wet van 30 april 1999 de artikelen 10, 11, 23 en 191 van de Grondwet niet schendt, het Hof, impliciet maar zeker, ook heeft geoordeeld dat dezelfde bepaling de voormelde referentienormen, in samenhang gelezen met de artikelen 105 en 108 van de Grondwet, niet schendt. Zij gaan tot slot ervan uit dat het Hof, door zich in het voormelde arrest uit te spreken over de grondwettigheid van artikel 8, § 1, van de wet van 30 april 1999 in zoverre het de Koning ertoe machtigt de modaliteiten inzake toekenning, vernieuwing, weigering en intrekking van de arbeidsvergunningen en de arbeidskaarten te bepalen, zich ook, impliciet maar zeker, heeft uitgesproken over de grondwettigheid van de machtiging aan de Koning om dezelfde modaliteiten te beperken.

A.4. Wat betreft de chronologie van de aanneming van de wet van 30 april 1999 en van het uitvoeringsbesluit ervan, stelt de Brusselse Hoofdstedelijke Regering vast dat het besluit in werking is getreden na de wet die als grondslag ervan dient. Over de grondwettigheid van de machtiging doet zij gelden dat aangezien de wet van 30 april 1999 voorziet in een algemeen verbod van toegang tot de arbeidsmarkt voor vreemdelingen, tenzij de nodige vergunningen worden verkregen, het verkeerd is te betogen dat de Koning een « recht op de arbeidsmarkt » heeft beperkt, recht dat niet bestaat. Zij gaat ervan uit dat de Koning de uitzonderingen op het door de wetgever vastgelegde principiële verbod integendeel kan verruimen en dat de machtiging bijgevolg slechts maatregelen van versoepeling betreft.

A.5.1. De Ministerraad en de Vlaamse Regering wijzen erop dat de argumentatie van de verzoekende partijen voor de Raad van State ertoe leidt twee categorieën van vreemdelingen te vergelijken, terwijl de eerste prejudiciële vraag zodanig is opgesteld dat daarin wordt verzocht een categorie van vreemdelingen met de Belgen te vergelijken, omdat de verwijzende rechter het Hof slechts een vraag stelt over een vermeende schending van het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie die het gevolg zou zijn van een vermeende schending van het wettigheidsbeginsel dat is gewaarborgd bij de artikelen 23 en 191 van de Grondwet. Zij leiden daaruit af dat de verzoekende partijen voor de Raad van State de saisine van het Hof proberen uit te breiden, hetgeen hun niet is toegestaan, zodat de uiteenzettingen die zij aan de eerste prejudiciële vraag wijden, gedeeltelijk onontvankelijk moeten worden verklaard.

A.5.2. De Ministerraad en de Vlaamse Regering zijn daarenboven van mening dat een wetsontwerp en een uitvoeringsbesluit perfect gelijktijdig kunnen worden voorbereid. Zij voegen eraan toe dat die manier van handelen te dezen des te meer verantwoord was omdat de wet van 30 april 1999 een kaderwet is.

Ten aanzien van de tweede en de derde prejudiciële vraag

A.6.1. De verzoekende partijen voor de Raad van State doen gelden dat het niet in overeenstemming is met de in de prejudiciële vraag beoogde referentie-bepalingen dat zodra het verblijf naar behoren is toegestaan, de vreemdeling nog onderworpen is aan de vereiste een arbeidskaart te verkrijgen. Zij zijn van mening dat de verantwoording van die vereiste niet voortkomt uit de noodzaak het economische welzijn van de Staat te verzekeren, noch uit de noodzaak bepaalde activiteitssectoren tegen een verontrustende concurrentie te beschermen. Zij gaan ervan uit dat de vereiste, voor de werkgever, om de vergunning te verkrijgen om de werknemer tewerk te stellen, die komt bovenop de vereiste van het verkrijgen van de eigenlijke arbeidskaart, evenmin op een relevante reden lijkt te berusten. Zij voegen eraan toe dat de vereiste van vernieuwing van de arbeidsvergunning en van de arbeidskaart des te meer onverantwoord is wanneer, zoals te dezen, de vreemdeling heeft aangetoond dat hij tijdens zijn wettig verblijf heeft gewerkt en dat hij geen last vormde voor het systeem van sociale bijstand. Tot slot doen zij gelden dat de bekritiseerde vereiste des te minder evenredig lijkt omdat te dezen de betrokken buitenlandse werknemer om de machtiging voor zijn verblijf heeft kunnen verzoeken op grond van een aanzienlijk voorafgaand en ononderbroken verblijf in België en op grond van een duurzame verankering.

A.6.2. Die partijen zijn van mening dat mocht het Hof de tweede prejudiciële vraag ontkennend beantwoorden, op de derde prejudiciële vraag een bevestigend antwoord zou dienen te worden gegeven.

A.7.1. De Brusselse Hoofdstedelijke Regering herinnert eraan dat het recht op de bescherming van het privé- en gezinsleven en het recht op arbeid of op de vrije uitoefening van een beroepsactiviteit niet absoluut zijn en dat zij dus het voorwerp kunnen uitmaken van beperkingen. Zij is van mening dat de te dezen bekritiseerde beperkingen aanvaardbaar zijn, aangezien zij in de wet van 30 april 1999 en in de uitvoeringsbesluiten ervan zijn opgenomen, aangezien daarmee een wettig doel wordt nagestreefd, namelijk de aankomst van nieuwe werknemers slechts toestaan wanneer de Belgische arbeidsmarkt hen kan opvangen, en aangezien zij evenredig zijn, vermits zij gepaard gaan met talrijke uitzonderingen die met name bestaan in een vrijstelling van arbeidskaart of in een automatische toekenning van arbeidskaarten B in geval van aan de werkgever toegekende arbeidsvergunning. Zij voegt eraan toe dat de ontstentenis van het recht op een automatische vernieuwing bovendien wordt verantwoord door de noodzaak na te gaan of de arbeidsvoorwaarden waaraan de arbeidsovereenkomst diende te beantwoorden, door de werkgever van de buitenlandse werknemer werden nageleefd, hetgeen een beschermingsmaatregel te zijnen aanzien vormt.

A.7.2. De Brusselse Hoofdstedelijke Regering is van mening dat de derde prejudiciële vraag samenvalt met de tweede, aangezien de omstandigheid dat het beperkte verblijf is toegekend op grond van een regularisatie via arbeid geenszins de grondwettigheid wijzigt van de wettelijke bepalingen waarbij een arbeidsvergunning, een

arbeidskaart en het nazicht van een verblijfsvergunning worden opgelegd. Zij gaat ervan uit dat bij het aanvragen van de vernieuwing van de vergunningen, het steeds geboden is en zelfs *a fortiori* wanneer het verblijf verkregen is via een regularisatie op basis van arbeid, na te gaan of de minimale waarborgen ter bescherming van de buitenlandse werknemers in acht worden genomen.

A.8.1. De Ministerraad en de Vlaamse Regering zijn van mening dat het antwoord op de derde prejudiciële vraag het antwoord op de tweede omvat en zijn van plan om de derde prejudiciële vraag te onderzoeken in het licht van de specifieke situatie van de verzoekende partijen voor de Raad van State. Zij vestigen de aandacht van het Hof op het feit dat aangezien in de prejudiciële vragen slechts artikel 191 van de Grondwet wordt vermeld en niet de artikelen 10 en 11 ervan, slechts het verschil in behandeling tussen Belgen en vreemdelingen dient te worden onderzocht, en niet eventuele verschillen in behandeling tussen categorieën van vreemdelingen. Zij wijzen bovendien erop dat het in het geding zijnde artikel 4/1 in hoofdzaak de werkgevers beoogt te sanctioneren die te kwader trouw zijn en die illegaal werknemers aanwerven tegen oneerlijke arbeidsvoorwaarden, en stellen vast dat die bepaling geen verband houdt met het onderwerp van de prejudiciële vragen, dat moet worden beperkt tot de vraag of het grondwettig is een vreemdeling die legaal in België verblijft de verplichting op te leggen een arbeidskaart B te verkrijgen die voortvloeit uit een arbeidsvergunning die aan zijn mogelijke werkgever is verleend. Zij leggen de nadruk op het feit dat artikel 4, § 1, van de in het geding zijnde wet, dat het principe inhoudt van het verkrijgen van de in het geding zijnde vergunningen, in de prejudiciële vragen niet wordt aangehaald en dus niet het voorwerp dient uit te maken van de toetsing door het Hof.

A.8.2. De Ministerraad en de Vlaamse Regering gaan ervan uit dat met het verschil in behandeling tussen buitenlandse werknemers en Belgische werknemers, ten aanzien van de alleen aan de eersten opgelegde vereiste om een verblijfsvergunning en een arbeidskaart te verkrijgen, een legitieme doelstelling wordt nagestreefd, namelijk de bevordering van de nationale economie en van de Belgische en Europese arbeidsmarkt en de mogelijkheid van een systematische controle, naar aanleiding van de vernieuwing van de arbeidsvergunning en van de arbeidskaart, van de werkelijke arbeid, overeenkomstig de reglementaire voorwaarden, door de betrokken buitenlandse werknemer. Zij verwijzen naar het arrest nr. 40/2001, waarbij het Hof de rechtmatigheid van de verplichting voor de werkgever om een arbeidsvergunning te verkrijgen en voor de werknemer om een arbeidskaart te verkrijgen, reeds heeft aanvaard. Zij doen gelden dat het verschil in behandeling op een objectief criterium berust en dat de maatregel die erin bestaat het verkrijgen op te leggen van een arbeidsvergunning en van een arbeidskaart B, net als de vereiste om de vernieuwing ervan te verkrijgen met het oog op het verlengen van de tewerkstelling in België, pertinent is teneinde de voormelde doelstellingen na te streven.

A.8.3. De Ministerraad en de Vlaamse Regering onderstrepen dat het te dezen gaat om een persoon die een regularisatie van zijn verblijf op basis van arbeid heeft verkregen, op grond van het koninklijk besluit van 7 oktober 2009. Zij wijzen erop dat in die context het systeem niet zo moet worden begrepen dat, enerzijds, het verkrijgen van een verblijfsvergunning en, anderzijds, het verkrijgen van een arbeidsvergunning en van een arbeidskaart B worden opgelegd, maar wel veeleer als een onafscheidelijk geheel waarbij de vernieuwing van de arbeidsvergunning en van de arbeidskaart de vernieuwing van de machtiging tot verblijf van de werknemer verantwoordt.

A.9.1. De verzoekende partijen voor de Raad van State doen opmerken dat het overduidelijk is dat in de prejudiciële vragen artikel 4, § 1, en niet artikel 4/1 van de wet van 30 april 1999 wordt beoogd. Zij zijn van mening dat het gaat om een schrijffout die het Hof dient te corrigeren, omdat anders de verwijzende rechter ertoe wordt gedwongen later twee nieuwe vragen te stellen.

A.9.2. Die partijen zijn van mening dat een – zelfs oppervlakkig – onderzoek van de arbeidsreglementering voor vreemdelingen in België het mogelijk maakt te besluiten tot de fundamentele irrationaliteit ervan. Zij doen gelden dat zij op slecht omschreven en tegenstrijdige doelstellingen berust, dat zij een geheel van hinderpalen voor de toegang van vreemdelingen tot arbeid doet ontstaan dat niets kan verantwoorden en dat die hinderpalen de nagestreefde doelstellingen net in de weg staan. Zij gaan ervan uit dat er geen enkel theoretisch of proefondervindelijk economisch argument bestaat volgens hetwelk de toevloed van buitenlandse werknemers, door de actieve bevolking te doen toenemen, een negatieve impact zou hebben op de arbeidsmarkt van het gastland en een van de oorzaken van de werkloosheid of van de daling van de lonen van de voorheen aanwezige werknemers zou zijn. Zij stellen bovendien vast dat een toelating tot arbeid opleggen aan een werknemer die tot verblijf is gemachtigd, zijn integratie op het nationale grondgebied bemoeilijkt en betwisten het idee volgens hetwelk de regeling van de arbeidsvergunningen een betere inaanmerkingneming van de behoeften van de arbeidsmarkt zou bevorderen. Zij voegen eraan toe dat het ook waarschijnlijk is dat de niet-elasticiteit van de arbeidsmarkt ten aanzien van de legaal op het grondgebied aanwezige vreemdelingen zwartwerk heel wat meer bevordert dan ontraadt. Zij leiden daaruit af dat de vereiste van een toelating tot arbeid voor vreemdelingen die

vooraf tot verblijf zijn gemachtigd, niet bijdraagt tot de verwezenlijking van de door de wetgever aangekondigde doelstellingen. Zij gaan tot slot ervan uit dat die vereiste onevenredig is, aangezien de vreemdeling zijn recht op verblijf en zijn recht op arbeid volledig afhankelijk ziet gesteld van het gedrag van een derde, namelijk de mogelijke werkgever.

- B -

Ten aanzien van de eerste prejudiciële vraag

B.1. De eerste prejudiciële vraag heeft betrekking op artikel 8, § 1, eerste lid, van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers (hierna : de wet van 30 april 1999), dat bepaalt :

« De Koning bepaalt, bij een in Ministerraad overlegd besluit, de categorieën alsmede de voorwaarden tot toekenning, geldigheid, verlenging, vernieuwing, weigering en intrekking van de arbeidsvergunningen en de arbeidskaarten ».

B.2.1. Uit de formulering van de eerste prejudiciële vraag blijkt dat het Hof wordt verzocht de bestaanbaarheid van die bepaling te onderzoeken met de artikelen 10, 11 en 191, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 23, 105 en 108, van de Grondwet, in zoverre artikel 191 van de Grondwet een wettigheidsbeginsel vastlegt dat aan de wetgever de bevoegdheid voorbehoudt om te voorzien in de verschillen in behandeling die de vreemdelingen benadelen met betrekking tot de bescherming verleend aan personen en aan goederen.

B.2.2. Uit de motieven van het verwijzingsarrest kan worden afgeleid dat de Raad van State oordeelt dat de wetgever, met de in het geding zijnde bepaling, de Koning heeft gemachtigd om de uitoefening, door een buitenlandse onderdaan die in België wenst te werken, van de grondrechten die zijn beschermd bij de artikelen 23 en 191 van de Grondwet te weigeren of te beperken.

B.3.1. Artikel 191 van de Grondwet bepaalt :

« Iedere vreemdeling die zich op het grondgebied van België bevindt, geniet de bescherming verleend aan personen en aan goederen, behoudens de bij de wet gestelde uitzonderingen ».

De bescherming verleend aan personen betreft met name de rechten die worden vermeld in artikel 23 van de Grondwet, dat bepaalt :

« Ieder heeft het recht een menswaardig leven te leiden.

Daartoe waarborgen de wet, het decreet of de in artikel 134 bedoelde regel, rekening houdend met de overeenkomstige plichten, de economische, sociale en culturele rechten, waarvan ze de voorwaarden voor de uitoefening bepalen.

Die rechten omvatten inzonderheid :

1° het recht op arbeid en op de vrije keuze van beroepsarbeid in het raam van een algemeen werkgelegenheidsbeleid dat onder meer gericht is op het waarborgen van een zo hoog en stabiel mogelijk werkgelegenheidspeil, [...] ».

B.3.2. Artikel 191 van de Grondwet vereist dat elk verschil in behandeling dat een vreemdeling ten aanzien van Belgen benadeelt in de bescherming verleend aan personen, bij een wetskrachtige norm moet worden ingevoerd.

Artikel 23, tweede lid en derde lid, 1°, van de Grondwet legt de bevoegde wetgever evenwel de verplichting op om het recht op arbeid te waarborgen en om de voorwaarden voor de uitoefening van dat recht te bepalen. Die grondwetsbepaling verbiedt echter die wetgever niet machtigingen te verlenen aan een uitvoerend orgaan, voor zover die machtigingen betrekking hebben op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de bevoegde wetgever het onderwerp heeft aangegeven.

B.4.1. De in het geding zijnde bepaling maakt deel uit van een geheel van wetsbepalingen die ertoe strekken de voorwaarden voor de uitoefening van het recht op arbeid van vreemdelingen te bepalen.

B.4.2. Artikel 3 van de wet van 30 april 1999 bepaalt :

« Deze wet is van toepassing op de buitenlandse werknemers en op de werkgevers.

Voor de toepassing van deze wet worden gelijkgesteld :

1° met buitenlandse werknemers : de buitenlandse onderdanen die anders dan krachtens een arbeidsovereenkomst, arbeid verrichten onder het gezag van een ander persoon;

2° met werkgevers : de personen die de onder 1° genoemde personen tewerkstellen.

Voor de toepassing van deze wet worden de schouwspelartiesten vermoed te zijn aangeworven met een arbeidsovereenkomst voor bedienden, tenzij het tegendeel wordt bewezen ».

B.4.3. Artikel 4 van dezelfde wet bepaalt :

« § 1. De werkgever die een buitenlandse werknemer wenst tewerk te stellen moet vooraf een arbeidsvergunning hebben verkregen van de bevoegde overheid.

De werkgever mag de diensten van deze werknemer enkel gebruiken binnen de perken van deze vergunning.

De Koning kan, in de gevallen door Hem bepaald, afwijken van het eerste lid.

§ 2. De arbeidsvergunning wordt niet toegekend wanneer de buitenlandse onderdaan België is binnengekomen om er te worden tewerkgesteld vooraleer de werkgever de arbeidsvergunning heeft bekomen.

De Koning kan, in de gevallen door Hem bepaald, afwijken van het voorgaande lid.

§ 3. De Koning kan bepalen op welke voorwaarden een gemeenschappelijke arbeidsvergunning aan een werkgever kan worden toegekend. Deze gemeenschappelijke arbeidsvergunning mag de drie maanden niet overschrijden.

Onder ‘ gemeenschappelijke arbeidsvergunning ’ dient te worden verstaan een arbeidsvergunning die aan een werkgever kan worden toegekend voor de tewerkstelling van meerdere buitenlandse werknemers tegelijk voor arbeidsprestaties van korte duur.

§ 4. De Koning kan, bij een in Ministerraad overlegd besluit, bepalen op welke voorwaarden een voorlopige arbeidsvergunning kan worden toegekend aan een werkgever ».

B.4.4. Artikel 5 van de wet van 30 april 1999 bepaalt :

« Om arbeid te verrichten, moet de buitenlandse werknemer vooraf een arbeidskaart hebben verkregen van de bevoegde overheid.

Hij mag deze arbeid enkel verrichten binnen de perken van deze arbeidskaart ».

B.4.5. Artikel 6 van de wet van 30 april 1999 bepaalt :

« De in artikel 5 bedoelde arbeidskaart is niet vereist wanneer de werkgever één der volgende documenten heeft bekomen :

1° een gemeenschappelijke arbeidsvergunning zoals bepaald in artikel 4, § 3;

2° een voorlopige arbeidsvergunning zoals bepaald in artikel 4, § 4 ».

B.4.6. Artikel 7 van de wet van 30 april 1999 bepaalt :

« De Koning kan, bij een in Ministerraad overlegd besluit de categorieën van buitenlandse werknemers die Hij bepaalt, vrijstellen van de verplichting een arbeidskaart te verkrijgen.

De werkgevers van de buitenlandse werknemers bedoeld in het voorgaande lid worden vrijgesteld van de verplichting een arbeidsvergunning te verkrijgen ».

B.5. In de artikelen 4 tot 7 van de voormelde wet worden de « algemene principes [...] i.v.m. de arbeidsvergunning en de arbeidskaart » uiteengezet (*Parl. St.*, Kamer, 1998-1999, nr. 2072/3, p. 4) :

« Het uitgangspunt is dat wanneer een werkgever een buitenlandse werknemer wenst tewerk te stellen, hij vooraf een arbeidsvergunning moet bekomen van het betrokken Gewest. Wordt die arbeidsvergunning toegekend, dan krijgt die buitenlandse werknemer een arbeidskaart.

Deze regel kent een aantal afwijkingen of bijzondere nadere regels :

* De arbeidsvergunningen kunnen in bepaalde gevallen verleend worden zonder dat er een arbeidskaart zal vereist zijn voor de werknemer.

Dit zal met name het geval zijn bij de uitreiking van :

- een gemeenschappelijke arbeidsvergunning voor een groep i.p.v. voor een individuele werknemer.

- een voorlopige arbeidsvergunning in bepaalde gevallen waarin er geen duidelijkheid bestaat over het definitief verblijfsstatuut van de betrokken buitenlandse onderdaan.

* Anderzijds is het ook mogelijk dat aan de werknemer een arbeidskaart wordt uitgereikt zonder dat de werkgever een arbeidsvergunning nodig heeft. Dit is het geval bij de zgn. arbeidskaart ' A ' die voor onbepaalde duur geldt en voor tewerkstelling bij alle werkgevers.

* Tenslotte is er nog de situatie waarbij noch de werkgever, noch de buitenlandse werknemer respectievelijk een arbeidsvergunning en een arbeidskaart nodig hebben. Dit is het geval wanneer het gaat om buitenlandse onderdanen die vrijgesteld zijn van de verplichting een arbeidskaart te bekomen (bijvoorbeeld onderdanen van een EU-lidstaat) » (*ibid.*, pp. 4-5).

B.6. Artikel 8 van de wet van 30 april 1999 wordt als volgt toegelicht :

«Teneinde maximaal rekening te kunnen houden met de soms uitermate snel veranderende situaties wordt aan de Koning in de praktijk, de bevoegdheid verleend :

* de verschillende categorieën van arbeidskaarten (bijvoorbeeld A en B) en arbeidsvergunningen te bepalen,

* en de voorwaarden en de procedure van toekenning, weigering en intrekking ervan vast te stellen.

Een forfaitaire vergoeding van maximum 500 BEF. kan worden voorzien voor het dekken van de kosten van de behandeling van de aanvragen en de aflevering van de arbeidsvergunningen en -kaarten » (*Parl. St.*, Kamer, 1998-1999, nr. 2072/3, p. 5).

B.7.1. Bij zijn arrest nr. 62/2014 van 3 april 2014 heeft het Hof geoordeeld dat de in B.4 aangehaalde wettelijke bepalingen, alsook de parlementaire voorbereiding van de wet van 30 april 1999, het mogelijk maken te oordelen dat de in het geding zijnde bepaling, door de Koning ertoe te machtigen de categorieën van arbeidsvergunningen en de categorieën van arbeidskaarten alsmede de voorwaarden tot toekenning, geldigheid, verlenging, vernieuwing, weigering en intrekking van die vergunningen en kaarten te bepalen, aan de Koning machtigingen verleent met betrekking tot de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan het onderwerp in de wet is aangegeven.

B.7.2. De Raad van State is evenwel van mening dat in het licht van meer bepaald dat arrest alsook de context waarin de verzoekende partijen hun verzoek tot het stellen van de prejudiciële vraag situeren en formuleren, ervan dient te worden uitgegaan dat men zich niet in een van de gevallen bevindt waarin artikel 26, § 2, tweede lid, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof voorziet, dat hem zou toelaten de vraag niet te stellen. Hij is in het bijzonder van mening dat hij niet ervan kan uitgaan dat het Hof reeds uitspraak zou hebben gedaan op een vraag met een identiek onderwerp omdat de vraag die hij in de voorliggende zaak stelt, specifiek betrekking heeft op de bestaanbaarheid, met artikel 191 van de Grondwet, van de aan de Koning verleende machtiging om bepalingen aan te nemen die het recht van vreemdelingen om in België te werken beperken.

B.8.1. Het verschil in behandeling tussen vreemdelingen en Belgen wat de toegang tot arbeid in België betreft, is uitgewerkt in de voormelde artikelen 4, § 1, en 5 van de wet van 30 april 1999, in zoverre zij het beginsel vastleggen volgens hetwelk de werkgever die een vreemdeling wenst tewerk te stellen daartoe een vergunning moet verkrijgen en volgens

hetwelk een vreemdeling die in België wenst te werken daartoe vooraf een vergunning moet hebben verkregen. Daaruit volgt dat « de uitzondering », in de zin van artikel 191 van de Grondwet, op de « bescherming verleend aan personen en aan goederen » die Belgen inzake toegang tot arbeid genieten, door die wetsbepalingen wordt vastgelegd in zoverre zij het verschil in behandeling tussen Belgen, die in België mogen werken, en vreemdelingen, die in principe niet in België mogen werken tenzij zij daartoe een vergunning hebben verkregen, creëren.

B.8.2. Aangezien het beginsel van verbod van arbeid, voor een vreemdeling, wanneer hij daartoe geen vergunning heeft verkregen, door de wet is vastgelegd, stelt de aan de Koning verleende machtiging Hem weliswaar in staat de voorwaarden tot weigering en intrekking van de arbeidsvergunningen en de arbeidskaarten te bepalen, maar staat zij Hem niet toe het recht van vreemdelingen om in België te werken méér te beperken. De in het geding zijnde machtiging betreft bijgevolg geen andere maatregelen dan die waarvan de wet het onderwerp heeft aangegeven, zodat zij niet onbestaanbaar is met artikel 23 van de Grondwet.

B.9.1. Artikel 105 van de Grondwet bepaalt :

« De Koning heeft geen andere macht dan die welke de Grondwet en de bijzondere wetten, krachtens de Grondwet zelf uitgevaardigd, hem uitdrukkelijk toekennen ».

B.9.2. Artikel 108 van de Grondwet bepaalt :

« De Koning maakt de verordeningen en neemt de besluiten die voor de uitvoering van de wetten nodig zijn, zonder ooit de wetten zelf te mogen schorsen of vrijstelling van hun uitvoering te mogen verlenen ».

B.9.3. Wanneer een specifieke grondwetsbepaling de waarborg biedt dat in een aangelegenheid het onderwerp van de aan te nemen maatregelen wordt bepaald door een democratisch verkozen beraadslagende vergadering, wordt de waarborg van de artikelen 105 en 108 van de Grondwet daardoor opgeslorpt. Hetzelfde geldt voor de grondwetsbepaling die vereist dat elk verschil in behandeling tussen Belgen en vreemdelingen bij een wetskrachtige norm moet worden ingevoerd.

Uit de vaststelling dat de wetgever de artikelen 10, 11, 23 en 191 van de Grondwet niet heeft geschonden, volgt derhalve dat hij evenmin op discriminerende wijze afbreuk heeft gedaan aan de artikelen 105 en 108 van de Grondwet.

B.9.4. Het komt de bevoegde rechter toe, in voorkomend geval, na te gaan of de Koning geen misbruik heeft gemaakt van de machtiging die Hem door de wetgever is verleend.

B.10. De eerste prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord.

Ten aanzien van de tweede en de derde prejudiciële vraag

B.11. De tweede en de derde prejudiciële vraag hebben betrekking op de artikelen 4/1 en 5 van de wet van 30 april 1999. Aangezien artikel 4/1 in die wet is ingevoegd bij de wet van 11 februari 2013, is het niet van toepassing op het voor het verwijzende rechtscollege hangende geschil. Het is overigens artikel 4, § 1, van die wet en niet artikel 4/1 ervan dat voorziet in de arbeidsvergunning die aan de werkgever wordt toegekend en die verbonden is aan de arbeidskaart die krachtens artikel 5 van dezelfde wet aan de werknemer wordt toegekend. Het is bijgevolg duidelijk, zoals de verzoekende partijen voor de Raad van State aanvoeren, dat de verwijzing naar artikel 4/1 in de prejudiciële vragen op een materiële vergissing berust en dat de vragen zo moeten worden gelezen dat zij betrekking hebben op de artikelen 4, § 1, en 5 van de wet van 30 april 1999.

B.12. Uit de motieven van het arrest waarbij het Hof wordt ondervraagd blijkt dat de bestuurshandeling waarop de procedure betrekking heeft geen weigering is tot toekenning van een eerste arbeidskaart aan de betrokken vreemdeling, maar wel een weigering tot vernieuwing van een arbeidsvergunning van een buitenlandse werknemer en van een arbeidskaart B, die voordien voor een periode van één jaar werden toegekend in het kader van de regularisatieoperatie die plaatsvond in de loop van 2009 en die gedeeltelijk geregeld was bij het koninklijk besluit van 7 oktober 2009 houdende bijzondere bepalingen met betrekking tot de tewerkstelling van sommige categorieën van buitenlandse werknemers. Bij de in het geding zijnde aanvraag tot vernieuwing was de betrokken buitenlandse werknemer houder van een verblijfsmachtiging van beperkte duur die was toegekend onder de voorwaarde van het verkrijgen van een arbeidskaart B.

B.13. In de tweede en de derde prejudiciële vraag wordt het Hof verzocht de bestaanbaarheid te onderzoeken, met de artikelen 22, 23 en 191 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij dat Verdrag, van de vereiste die door de in het geding zijnde bepalingen wordt opgelegd aan de vreemdeling die in België wenst te werken, om daartoe bewijs te leveren van een arbeidskaart die voortvloeit uit een arbeidsvergunning verleend aan diens mogelijke werkgever, wanneer de betrokken vreemdeling reeds eerder tijdelijk tot verblijf werd gemachtigd, in voorkomend geval dankzij een maatregel tot regularisatie van zijn verblijf die afhankelijk werd gesteld van de toekenning van de eerste arbeidskaart.

B.14.1. De in artikel 191 van de Grondwet bedoelde bescherming verleend aan personen en aan goederen heeft met name betrekking op het recht op de eerbiediging van het privéleven dat is gewaarborgd bij artikel 22 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, op het recht op arbeid dat is gewaarborgd bij artikel 23 van de Grondwet en op het recht op het ongestoord genot van eigendom dat is gewaarborgd bij artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

B.14.2. Op grond van artikel 191 van de Grondwet kan een verschil in behandeling dat een vreemdeling benadeelt alleen bij een wetkrachtige norm worden ingevoerd. Die bepaling heeft niet tot doel de wetgever ertoe te machtigen, wanneer hij een dergelijk verschil in het leven roept, zich eraan te onttrekken de in de Grondwet verankerde fundamentele beginselen in acht te nemen. Uit artikel 191 vloeit dus niet voort dat de wetgever, wanneer hij een verschil in behandeling ten nadele van vreemdelingen invoert, niet erover moet waken dat dit verschil niet discriminerend is, ongeacht de aard van de in het geding zijnde beginselen.

B.15. Het verschil in behandeling waarover het Hof wordt ondervraagd, brengt het Hof tot een vergelijking van, enerzijds, de Belgische werknemers en, anderzijds, de buitenlandse werknemers die voor een beperkte duur gemachtigd zijn om in België te verblijven, doordat de eerstgenoemden geen bewijs moeten leveren van enige voorafgaande vergunning om in België te kunnen werken terwijl de laatstgenoemden daartoe een arbeidskaart moeten

verkrijgen die voortvloeit uit een arbeidsvergunning die vooraf door de mogelijke werkgever moet worden verkregen.

B.16.1. Volgens de parlementaire voorbereiding ervan vormt de wet van 30 april 1999 een « nieuw wettelijk kader [...] voor de uitwerking van een aangepaste reglementering voor de tewerkstelling van buitenlandse werknemers » (*Parl. St.*, Kamer, 1998-1999, nr. 2072/3, p. 2) en vervangt het het koninklijk besluit nr. 34 van 20 juli 1967 betreffende de tewerkstelling van werknemers van vreemde nationaliteit. De doelstellingen van de herschrijving van dat besluit en van de uitvoeringsbesluiten ervan zijn : « 1. Een coördinatie van de bestaande teksten. 2. Een actualisering van de regelgeving i.v.m. de tewerkstelling van buitenlandse werknemers. 3. De wetgevingen inzake verblijf en tewerkstelling van buitenlandse onderdanen zo volledig mogelijk onderling op elkaar afstemmen. 4. Een aanpassing van de bestaande teksten aan de gewijzigde grondwettelijke context. 5. Een aanpassing van de bestaande teksten aan de gewijzigde Europese context. 6. Het verbeteren van de mogelijkheden om in beroep te gaan. 7. [...] » (*ibid.*, p. 3). Overigens beantwoordt de noodzaak voor de werkgever een arbeidsvergunning te verkrijgen en voor de werknemer de overeenstemmende arbeidskaart te verkrijgen nog steeds, zoals naar voren is gebracht in het verslag aan de Koning dat aan het koninklijk besluit nr. 34 van 20 juli 1967 voorafgaat, aan de doelstelling « te vermijden dat migrerende werknemers zouden aangeworven worden zonder rekening te houden met de stand van de arbeidsmarkt en om de voorrang voor de tewerkstelling van de arbeidskrachten die op het grondgebied van het Rijk beschikbaar zijn te bewaren » (*Belgisch Staatsblad*, 29 juli 1967).

B.16.2. De vereiste die erin bestaat een vergunning te verkrijgen om een buitenlandse werknemer tewerk te stellen, voor een werkgever, en een arbeidskaart, voor een werknemer, is een pertinente maatregel om de doelstelling van de wetgever te bereiken, te weten de komst van nieuwe werknemers op de Belgische arbeidsmarkt slechts toe te staan wanneer zij op de arbeidsmarkt kunnen worden geïntegreerd.

De wetgever kan niet worden verweten dat hij de vreemdelingen die eerder tot een verblijf waren gemachtigd niet van die vereiste heeft uitgezonderd, wanneer die machtiging tijdelijk was toegekend. De wetgever kon immers oordelen dat men zich in principe, ten aanzien van de vreemdelingen die gemachtigd zijn om tijdelijk op het grondgebied te verblijven, ook ervan diende te vergewissen dat de voorwaarden voor hun integratie op de

arbeidsmarkt vervuld waren alvorens hun een vergunning toe te kennen om in België te werken.

B.17.1. Ten slotte is, zoals is vermeld in B.12, de voor het verwijzende rechtscollege bestreden bestuurshandeling een weigering tot vernieuwing van een arbeidsvergunning en van een arbeidskaart B die eerder voor een termijn van één jaar werden toegekend. De noodzaak om een vernieuwing van de arbeidsvergunning en van de arbeidskaart te verkrijgen, vloeit voort uit het in de tijd beperkte karakter van een arbeidskaart B. Het tijdelijke karakter van de arbeidskaart B die te dezen aan de betrokken vreemdeling werd toegekend, volgt niet uit de bepalingen van de wet van 30 april 1999 die het Hof wordt verzocht te onderzoeken, maar uit artikel 3 van het koninklijk besluit van 9 juni 1999 houdende de uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers. Die bepaling valt niet onder de bevoegdheid van het Hof.

B.17.2. Op dezelfde wijze vloeit de omstandigheid dat aan de vreemdelingen die het voordeel hebben genoten van een regularisatie van hun verblijfsstatus « door arbeid » in het jaar 2009 een arbeidskaart B en een verblijfsrecht van beperkte duur zijn toegekend, die beide moeten worden vernieuwd, niet voort uit de wetsbepalingen die in het geding zijn in de tweede en de derde prejudiciële vraag, maar uit de bepalingen van het koninklijk besluit van 7 oktober 2009 houdende bijzondere bepalingen met betrekking tot de tewerkstelling van sommige categorieën van buitenlandse werknemers. Het komt het verwijzende rechtscollege toe de bestaanbaarheid van die reglementering met de in de derde prejudiciële vraag vermelde grondwets- en verdragsbepalingen te onderzoeken.

B.18. De tweede en de derde prejudiciële vraag dienen ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

- Artikel 8, § 1, van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers schendt de artikelen 10, 11, 23, 105, 108 en 191 van de Grondwet niet.

- De artikelen 4, § 1, en 5 van dezelfde wet schenden niet de artikelen 22, 23 en 191 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij dat Verdrag.

Aldus gewezen in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 19 juli 2018.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

J. Spreutels